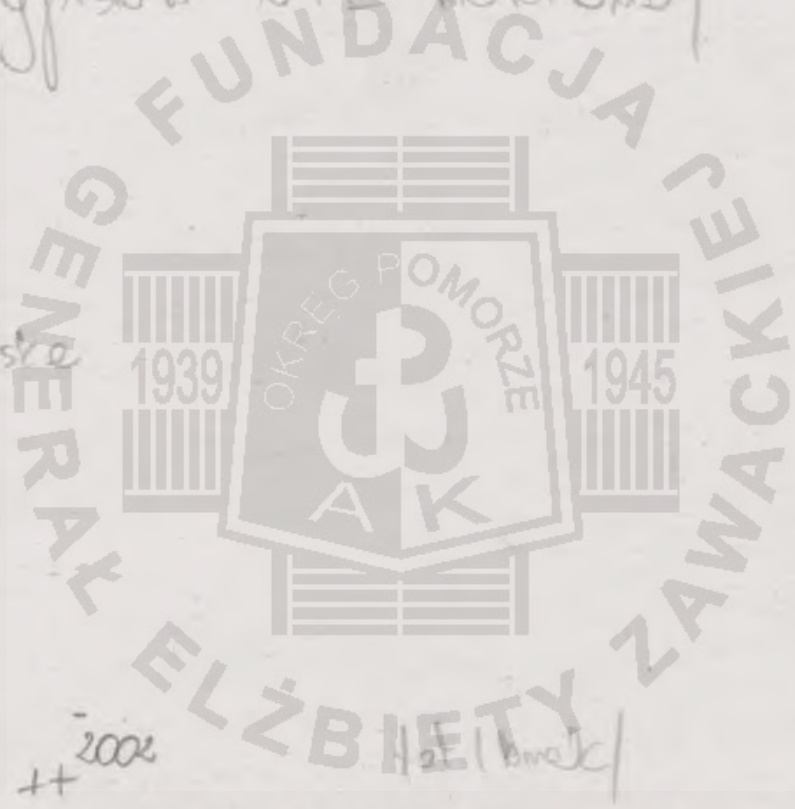

(wypisów NIE robiono)

et. przekazała
temistwa Witkowska

0-047 Lublin

2002
++

KOTOCKA Jamine

AK
OKR. Lublin
Ob. Lublin
OKR. W-ve
Miasto

I v. Szachmowske
II v. Gajdowske
ps. "Jeske", "Czerwne Janke"

2984/WSK

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI —

KOTOCKA Janina

ul. Szredimowske

ul. Gojdowske

2984/WSK

I. Materiały dokumentacyjne

I/1 – relacja właściwa

✓ K. 7, 5, 1-8.

I/2 – dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora —

I/3 – inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora —

II. Materiały uzupełniające relację

✓ K. 1, 5, 1

III. Inne materiały (zebrane przez „relatora”): —

III/1 – dot. rodziny relatora —

III/2 – dot. ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3 – dot. ogólnie okresu okupacji (1939–1945) —

III/4 – dot. ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 – inne... —

IV. Korespondencja —

V. Wypisy ze źródeł [tzw. „nazwiskowe karty informacyjne”] ✓ 3

VI. Fotografie —

I/1 RELACJA WKAŚCIWA

- Relacje oprac. przez St. Witkowską, Lublin 2001, rkp. longp. 1,
k. 7, s. 1-8.

raport oż. pism Janina Lotocka -
Gajdowska
 ps. "Jaska" i "Czarna Janka"

Janina należała niewątpliwie do tych harcerek i instruktorek LHP, które na terenie powinny być wpisane w historię Lubelskiej Charyzmy.

Przebiegła wybitnie stopnie organizacyjnie, a ponadto była harcerką - żołnierką i oficerem LHP i Armii Krajowej, harcerką - łączniczką i kurierką, harcerką - uczestniczką Powstania Warszawskiego, a potem więzienną siostrą niemieckiego i po wojnie harcerką - lekarzem.

Wierna słownemu przyrzeczeniu całe życie poświęciła Bogu i Ojczyźnie - niesta pomoc bliźnim i potrzebującym.

Przebiegła z Organizacją od 13 roku życia pełniła wiele funkcji. Przed wojną była zastępową w XIII LHP (Lubelskiej Drużynie Harcerskiej - Żelaznej) w Państwowym Gimnazjum i Liceum im. Ulrici Lubelskiej, a gdy w tej Szkole (z uwagi

Wpłynęło dnia 3 xvi
Licz. 4321 WSK / E2.2001

3/1/2

- 2 -

na dużą ilość chętnych skierując) powstała druga, nr XVI drużyna - została jej przyboczna.

Już w tamtym okresie ściśle współpracowała z hm hm Marią Walcińską, Iosią Bleszyńską, Danutą Nagierską i Marią Switalską wykonując wiele zadań zleconych Jej przez Komendę Chorągwi.

Od 1938 r. do wybuchu wojny prowadziła drużynę w Szkole Powstalców na Czwartku. Brała udział w wielu obrotach. Dla swojej drużyny zorganizowała oboz w 1939 r. w Starym Lesie pod Lublinem. Jedną z uczestniczek w tej drużynie i na obozie była młodsza siostra Janki - Iosia, a opiekunem obozu ich Ojciec - ówczesny dyrektor szkoły dokształcającej, przy ul. Krak. Przedm. 55.

Licencjat ukończyła dr Janka w 1939 r. uzyskując maturę o profilu matematyczno-fizycznym.

Jej poznałam ja w tym samym roku w lipcu, na obozie sturby w Rybnie Pomorskiej tj. Dziatłowa. Była obożną, a jednocześnie "puską" naszego zgrupowania - organizatorką wielu sepo-

Wpłynęło dnia 3 XI
 L.dz. 4321 WSK | E.2.2001

1/1/3

leni, ćwiczeń i zajęć terenowych oraz prac na rzecz środowiska.

Obóz ten, zorganizowany na pograniczu dawnych Prus Wschodnich, miał szczególny charakter. Przygotowywał dziewczęta (w wieku powyżej lat 15) do różnorodnych służb na wypadek wybuchu wojny. Miał też na celu zjednoczenie miejscowej, narodowościami zróżnicowanej ludności i zapoznanie jej z elementami obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej oraz pomocy narannym i chorym.

Dziew. Janka Lstaka - włączona do działań na wypadek wybuchu wojny objęta została specjalizacją w zakresie łączności. Uczestniczyła w trzech kursach z tego zakresu w Centrum Szkolenia Wojskowego w Legrze. - W 1939r. otrzymała z Głównej Kwatery Harcerki stopień instruktorki łączności. Z jej relacji wynika, że stopień taki, w tamtym okresie, posiadały tylko trzy instruktorki w Polsce.

W sierpniu 1939r. została wysłana przez Główną Kwaterę na Śląsk w celu szkolenia brzozyńskich.

Tam zastała Je wojna. Z trudem powróciła do Lublina na powrót.

Wpłynęło dnia 3 XII
L.dz. 4321 WSK / E2 2001

1/1/4

-4-

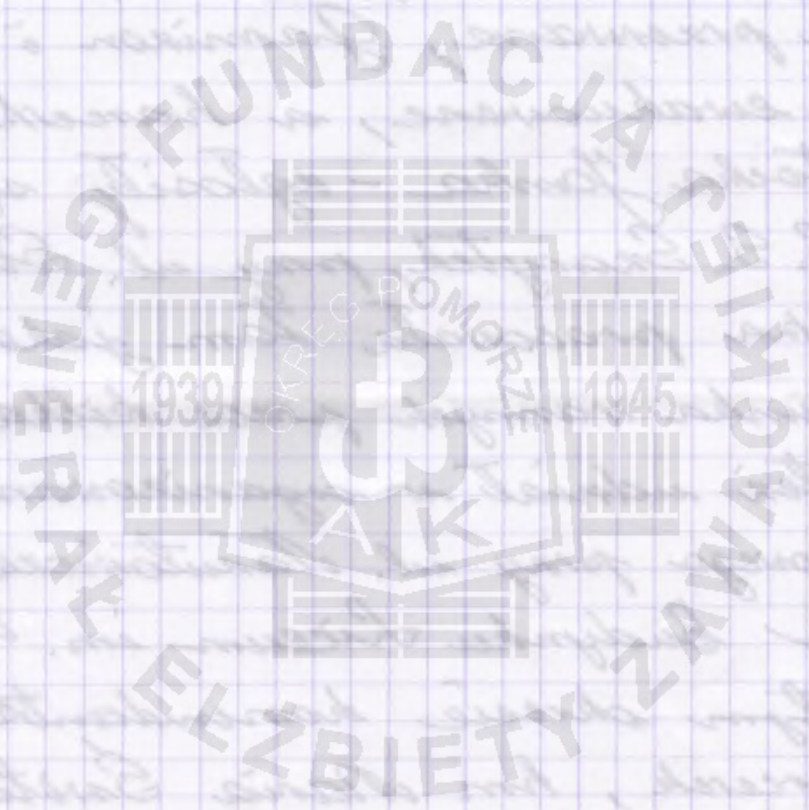
ku wrzecnia i od raku - przydzielona do Komendy Miasta i Garnizonu - pełniła tu dyżury przy obsłudze centrali i łącznic telefonicznych, wspólnie z siostrami Wandą Stefanias, Wandą Wojtasik i Krystiną Czajkowską.

Po najcięższym bombardowaniu Lublina, w dniu 1 września, służba ta została przerwana, Garnizon i Komenda Miasta ewakuowane, a harcerki - w tym siostra Latocha Janka - zgłosiły się do Szpitala S. S. Szarytek, przy ul. Staszica.

Janka pracowała tam jako salowa i opiekunka rannych przez kilka tygodni. Brata też udział w organizowaniu szpitala wojskowego przy ul. Starutwicka 12, w ówczesnym budynku Liceum im. Unii Lub.

Po tym okresie komendantka Pogotowia Harcerek, hm. Maria Świtalska, przydzieliła siostrę Jankę do służby łączności. Jako łączniczka nosiła różne rozkazy, meldunki i raporty, często wojskowe. Następnie została kurierką Lubelską, jadąc z materiałami konspiracyjnymi m. in. do Lubartowa, Siedlec, Bilgoraja, do Włodawy, Zamoscia i Warszawy.

Laprasycjone - od stycznia 1940 r. była członkiem L & L (Związku Młodzi

Wpłynęło dnia 3 XII
L.dz. 4321 WSK / E.2. 2001

1/1/5

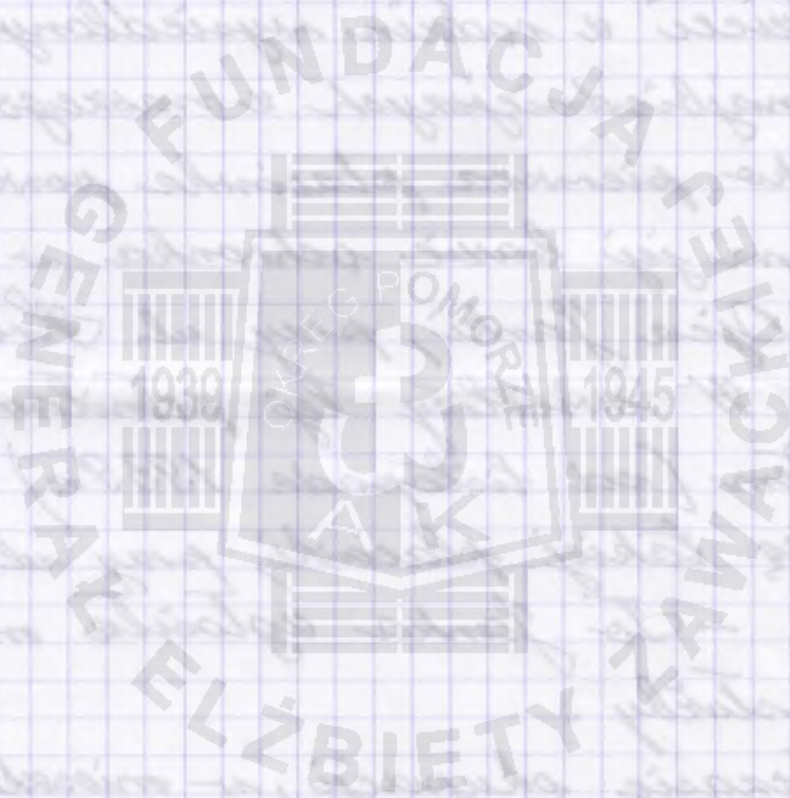
-5-

Zbrojnej), a potem Wojskowej Służby
Kobiet Armii Krajowej.

Od początku okupacji pełniła też
wiele służb cywilnych. Współpracowała
z PCK i PGO (Ludź Główną Opie-
kowniczą), a personalnie z hm Antonim
Lopatynskim i hm Lofim Hojciechowskim przy
organizowaniu świetlic, a następnie ochronek
dla dzieci i rodzin wysiedlonych z Pomor-
za i najbliższych z naszego terenu.

Jako pierwsza placówka powstała świetli-
ca, a na jej bazie ochronka w lokalu
szkoły Ojca Janki, przy ul. Krad.-Przedm.
55. - W świetlicy tej pełniłam dyktury,
by potem (od listopada 1939 r.) zostać kie-
rowniczką takiej placówki, przy ul. Kochanows-
kiego 1. - To Janka ogłosiła moją osobę
do tej służby.

W czasie okupacji, w mieszkaniu pp.
Lotockich, przy ul. Łamajskiej 21, często
odbywały się spotkania konspiracyjne -
wykłady i ćwiczenia z zakresu łączności oraz
służby sanitarniej, a także lekcje z litera-
tury polskiej i historii - w ramach tajne-
go nauczania, które prowadziła prof. hm
Maria Skompka - Sasakiewicza - ko-
mandantka Lub. Chorzgwi Harcerz od lis-
topada 1943 r. do końca okupacji. 12

Wpłynęło dnia 3 XI
Licz. 11321 WSK / E.2 2001

1/1/6

-6-

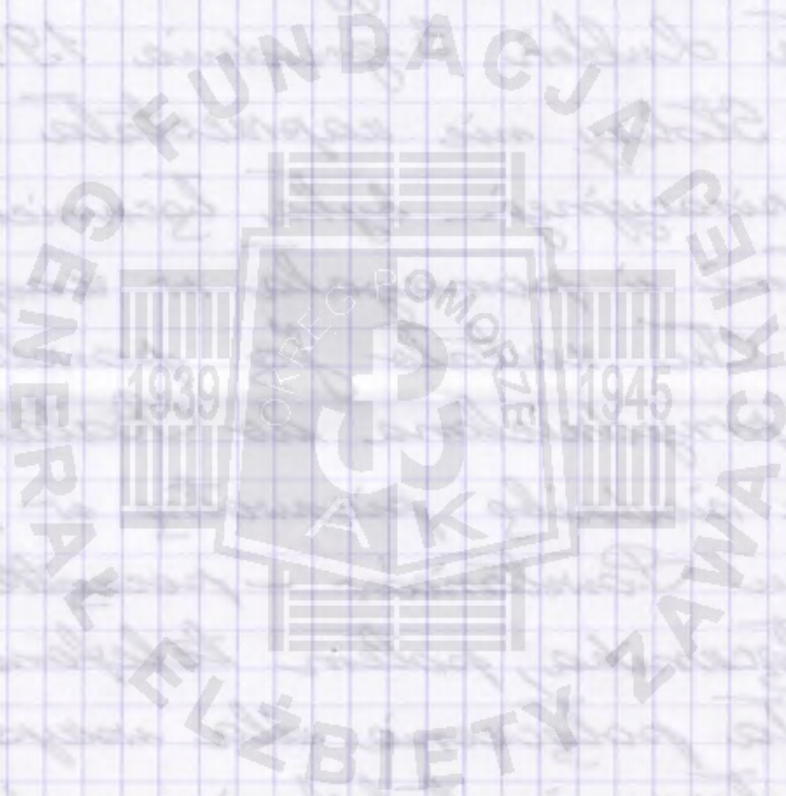
Niemcy trafili na ślad działalności wojskowej Janke w drugiej połowie 1943 r. Musiała się ukrywać - była „spalona”. Pod obcym nazwiskiem nocowała w kwaterach stębnowych, u przyjaciół, nie mogła powracać do domu.

W listopadzie dostała rozkaz, przepustkę i bilet na wyjazd do Warszawy. Opuszcza Lublin 3 grudnia 1943 r.

W Stolicy nie zaprzestata działalności konspiracyjnej - była łączniczką między oddziałami i pomagała w rekrutowaniu wojska. Tu nastąpiło jej powstanie. Została przydzielona do Batalionu „Kiliński”, a siedzibę pierwotną w „Tedesie” na Placu Powstańców - początkowo w charakterze łącznika, potem telefonistki. Zbudowała połączenia dla wszystkich kompanii, połączenia telefoniczne do punktu dowodzenia - obsługiwała centralę.

Wspominając tamte - jakże niebezpieczne czasy - serwa stwierdza „wielokrotnie powinnam być zastrzelona, ale Pan Bóg mnie oszczędził”.

Po kapitulacji Powstania została, razem z kolegami i otwierkami, wywieziona do niemieckiego obozu Stalag IV „B” ~~Milberg nad Lubą~~.

Wpłynęło dnia 3 XII
L.dz. 4321 WSK / E.2. 2001.

1/1/7

- 7 -

"B" Milberg nad Labem, a następnie do szpitala w Leitthauen jako pielęgniarka.

W maju 1945 r. obóz został wyawolony przez armię radziecką.

Janka Łotacka powróciła do Lublina. Ale i po wojnie musiała się ukrywać, bo przychodzili po nią funkcjonariusze Urzędu Bezpieczeństwa. Zmuszona była wyjechać. Zamieszkała u babci w Białej Podlaskiej. Tu wyszła za mąż, zmieniła nazwisko na Exachnowska i pod tym nazwiskiem ukończyła studia medyczne w Warszawie.

Jako lekarz dostata przydział do pracy w Siastowie, koło Warszawy. Tu mieszka do chwili obecnej pełniąc służbę w swoim zawodzie - zawsze uszywna, pełna poświęcenia i ofiarności.

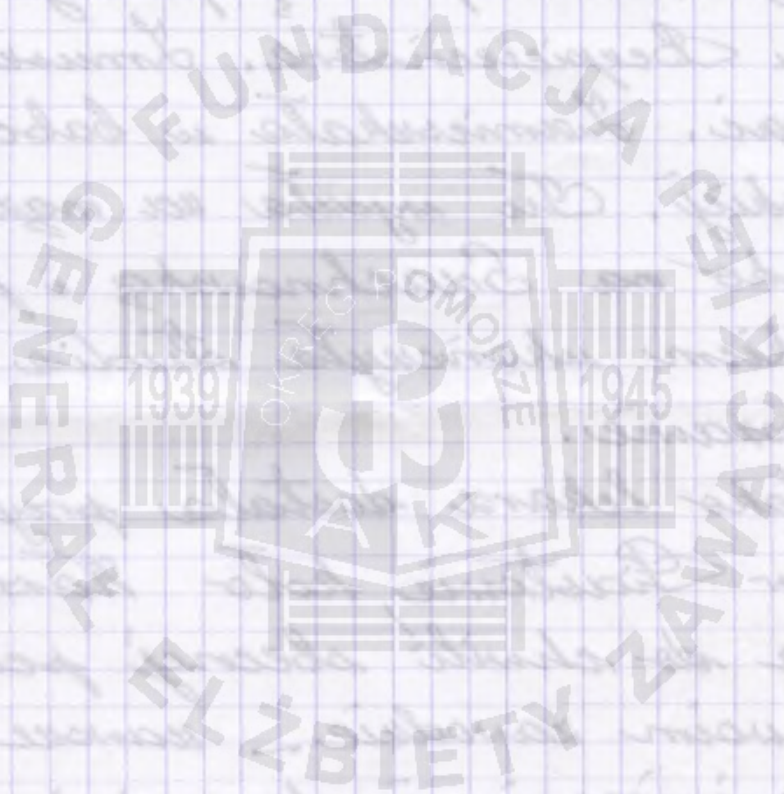
Ponownie wyszła za mąż zmieniając nazwisko na Gajdowska.

Odebrała m.in. Srebrnym Krzyżem Zasługi, i Krzyżem Armii Krajowej, Krzyżem Walecznych, Medalem Zwycięstwa i Za Waleczność, Brązowym Krzyżem "Za Zasługi dla obronności kraju".

Wspomnienie o s. p. Janinie Łotackiej - Gajdowskiej opracowała 16

1/1/8

ptm Stanisław Kuciel
Witkowska
Witkowski
Witkowski

Wpłynęło dnia 3 XII
L.dz. 4321 WSK FER. 2001

II. Materiały uzupełniające relację:

- Nekrolog Janiny Ludomiry Gajdońskiej z d. Łotockiej i voto Szachnowskiej w „Życie Warszawy”, 21-22. IX. 2002
Oryginalny wycinek gazety, k. 1, s. 1.

11/1
Z głębokim żalem przyjęliśmy wiadomość
o śmierci

Pani

**JANINY LUDOMIRY
GAJDOWSKIEJ
z domu ŁOTOCKIEJ
I voto SZACHNOWSKIEJ**

lekarza medycyny

Honorowego Obywatela Miasta Piastowa,
podharcmistra ZHP, żołnierza AK,
uczestniczki Powstania Warszawskiego,
odznaczonej Krzyżem Walecznych,
Krzyżem AK,
Krzyżem Kawalerskim
Orderu Odrodzenia Polski

**Rodzinie
i wszystkim Bliskim**

składamy
wyrazy głębokiego współczucia

Rada i Zarząd Miasta Piastowa

i

T: 2004/4311

++
GAJDOLSKA Janina Ludomira
z d. Kotocka
1° Szachmowska

Nekrolog, życie i-ny, 21-22.IX.2002

M. Ari 02

verte

J. 2984/WSK

AK Dublin
AK 4-4a

++

ŁOTOCKA Janina

I v. Szachnowska

II v. Gajdowska

ps. "Jaska", "Czarna Janka"

V. Kypisy ze źródeł, nazwiskowe karty informacyjne

3.

2

T: 2984 (WSK)

OK
Ok. dublin

Łotocka Janina

Z głębokim żalem przyjęliśmy wiadomość o śmierci
Pani

Janiny Ludomiry Gajdowskiej

2-22. p 9 / z domu Łotockiej
primo voto Szachowskiej

gw
lekarza medycyny
honorowego obywatela miasta Piastowa,
podharcmistra ZHP, żołnierza AK,
uczestniczki Powstania Warszawskiego,
odznaczonej Krzyżem Walecznych, Krzyżem AK,
Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Rodzinie

i wszystkim

Bliskim

składamy wyrazy głębokiego współczucia
Rada i Zarząd miasta Piastowa

K.K.2003

Dnia 16 września 2002 roku zmarła

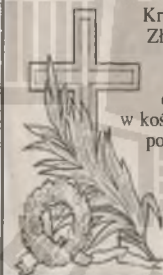
SP

**Janina Ludomira
Gajdowska
z domu Łotocka
primo voto Szachnowska**

lekarz medycyny
podharcistrz, kurier AK na Lubelszczyźnie,
uczestniczka Powstania Warszawskiego,
honorowa obywatelka Piastowa,
wieloletni działacz PCK, członek akcji katolickiej,
Odznaczona Krzyżem Armii Krajowej,
Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski,
Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Walecznych.

Msza żałobna zostanie odprawiona
dnia 21 września 2002 roku o godzinie 13.30
w kościele Matki Boskiej Częstochowskiej w Piastowie,
po czym nastąpi uroczyste odprowadzenie Zwołów
na cmentarz piastowski w Gołąbkach.

Pograżeni w smutku
córka, wnuk z żoną,
siostry, brat i rodzina

T. 2984/MSK

AK Lublin

GAJDOŃSKA Janina Ludomira

1932 d. ŁOTOŃKA

№ v Szachmowska

Nekeolog pmeĩata l. Kucyĩnska, L. dz. 3436 MSK/02

M. Ki 02

i

T: 2984/MSK

AK Lublin

H GAJDOWSKA Janina Ludomira

Z głębokim żalem przyjęliśmy wiadomość o śmierci
Pani

Janiny Ludomiry Gajdowskiej
z domu Łotockiej
primo voto **Szachowskiej**
lekarza medycyny
honorowego obywatela miasta Piastowa,
podharcmistrza ZHP, żołnierza AK,
uczestniczki Powstania Warszawskiego,
odznaczonej Krzyżem Walecznych, Krzyżem AK,
Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Rodzinie
i wszystkim
Bliskim

składamy wyrazy głębokiego współczucia
Rada i Zarząd miasta Piastowa

Neurolog pmsTata I. Kuczyńska, L. dz. 3854/MSK/02
m. Arc 02

КОТОСКА Janine

